

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Közdí-Vásárhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási czikk soronkint 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 80 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Magyarország államkormányzata.

Közdí-Vásárhely, 1888. július 21.

VI.

(Közzétételügy.)

A közoktatás, nemzeti művelődésünk alapja, a jelen kormányzat alatt sikerült újjászervezésen ment keresztül. Trefort, az európai tudományos fő és belátása szerint történt a reform, ki a műveltebb államokat beutazván, tanulmány tárgyává tette az ügyet, s mindazt, mi előnyösnek mutatkozott, érvényre emelte nálunk.

Az elavult nevelési rendszer megszűnén, sirján életrevalóbb és minden tekintetben előnyösebb keletkezett, határozott haladást eszközölt országunk, s így aztán a gyakorlati haszonnal bíró reform a műveltebb helyekkel szemben versenytérre állított. Közzétételünk általános haladást mutat, de nem minden tekintetben.

Kérdezzük tehát: mit kell tenni az államnak ez ügyben a nyomott viszonyok között is? hol látszik leginkább azon hiány, mely a jól indult közoktatásügynek kárával törtenik?

Az európai emelkedett viszonyok folyton hívják előre, s dacára, hogy áthághatlan akadályokat gördít elénk az anyagi eszközök szűk volta, mégis mintaszerű iskolákat kell emelnünk, állásukra termelt szakavatott tanerőket alkalmaznunk, az iskolai berendezésre, önképzésre oly eszközöket teremtenünk, a minőket a modern nevelési törvények parancsolnak. Ha az állam a fokozott igényeknek megfelelőleg tenni elmulasztaná, magára vonná a nemzet haragját; olyannak tünnek fel, hogy nem képes hivatali körét tisztességesen betölteni. De, a mint látszik, közokta-

tásunk halad; az e körül tapasztalt emelkedés figyelemre keltette a külföldet is, s a magyarnak politikai jogosultsága és államisága most már el van ismerve a nagy európai kontinensen. Ez a nemzet komoly elemeinek meggyőződése; legyen ez ellenbizonyíték a jogosulatlan támadókkal szemben, kik mindenhez értenek s mégis a maguk dolgát nem bírják végezni, kik sértett hiúságból, alacsony érdekhajhászból megtámadnak egyes üdvös intézményeket s a tudatlan, elfogult tömeget sületlen badarságokkal félrevezetik.

A mint említve is volt, vannak a közoktatás körül dolgok, melyek nem elégitenek ki; elismerjük az állam ez irányban tett intézkedéseinek üdvös voltát, de bizonyos körülmények miatt még azok soha célhoz nem vezettek.

Ide tartozik először is népnevelésünknek erkölcsi, hygieniai és közgazdasági hiánya.

A népnevelést akként kell vezetni, hogy az iskolába járt gyermeknek általában jobb erkölcsi és szokásai legyenek, mint annak, ki iskolába nem járt; hogy az iskolázott gyermek jobban számíton, vessen, értsen a gyümölcshésszét- és szőlőműveléshez; hogy népünk tanulja meg azt, miszerint az egészség fenntartásához első sorban szükséges a jó levegő.

A második, mi a sikerült reform után is némi megjegyezni valót hagy fenn, a középiskolai oktatás. Nem akarunk azokkal tartani, kik nem szünnek meg középiskoláink ellen hecczelődni, de egyoldalúnak sem kívánunk lenni; ép azért kimondjuk, hogy gymnasiumainknak az állam legnagyobb igyekezete dacára sincs meg a kellő reputációjuk a külföld előtt. Pedig egyes iskoláink tanáraikkal együtt kielégítő; de a rosszkisiskolák rontják a jóknak is hírét.

Ha az állam kinyújtja orvosló kezét, felajdul a világ, sértve érzik magukat az egyházak, mintha a vallás érdekei kívánnák azt, hogy rossz gymnasiumaink legyenek. Az állam arra van utalva, hogy e dolgokon alkalmas időben és nagyon megfontolva tegyen; hiszen nagyon tartja még nálunk magát a febris gymnasialis nervosa stupida; minden város gymnasiumot akar magának, mindenki gymnasiumba küldi gyermekét, mintha a tisztességes, szorgalmas iparos nem volna nagyobb ur, mint egy kontár tanító vagy tanár, mint valami kolduló literatus hivatalnok, pernelküli ügyvéd stb.

E hiányok az államnak különös gondját képezik; mégis jövőre nézve is ez irányba kell az intézkedés élet fordítani, mert minden más női és férfi-intézetek között ez van hivatalva a leglényegesebb szerepre. A népiskolai nevelés míg egyrészt a föld népét emeli, más tekintetben alkalmas kontingenst ad a gymnasiumnak, mely gymnasium annak idején fejlesztő módszerénél fogva kellően képesített erőket bocsát át a diplomás pályákra.

Közzétételünkünkről ennyiben volt szándékunk szólni. Tettük ezt azért, hogy elfogulatlan ítéletünk szerint tiszta képét adjuk államkormányzatunk e ressortjának, hogy mindazon ellenzéki hangok, melyekbe igen gyakran belejátszik a megsértett becsű és hű érdek, kellő értékükre szállíttassanak. Mi meglepődéssel nézünk közoktatásunkra s erős a reményünk az iránt, hogy kultuszminiszterünk, az európai tudós fő, úgy fogja feladatát megoldani, mint azt a legjobb szándékkal kívánni lehet.

Fejér D. Ignác.

A „Székelyföld” tárczája.

A vádlott Amor.

Wieland után németből fordította Aphrodite.

Negyedik rész.

(Vége.)

A bölcs Pallas Minerva asszony megbocsát nekünk, mert bár tanácsa jóhiszemű volt, de nem jót eredményezett. A mi Sócratesünk nem hiába találta jól magát szép ifjaknak körében és nem hiában áldozott ezek által a Gratiáknak oltárán; segítve is lön általuk tana és nagy eredményeket mutatott fel az utókornak, mert a természetet követve, bölcsőbb lett általa, nem pedig, mint sokan tévesen hiszik, állatias ösztönöket fejtegetett az emberiségnél, a mely a legfőbb lényekhez legközelebb áll. Sócratesnek két igaz barátja volt csak: a Genius és Pothia. Megkérdezte tőlük, mi által leve tudósabbá; hogy kérdésre mit felelték ők, Xenophon urnál írva van. Elég az hozzá, hogy Pallas asszony nem gondolta meg a következményeket, a miért Venus iránti haragjában annak leányait, társait és fiát szigorú processusba keveré. Ime, a spleen, mely az isteneknek udvarában és a földön betegség alakjában lépett fel, melyről tanuskodnak a következő jelek, u. m.: a szemeknek komor fénye, a sötét homlokok, ráncolt arcok, szóval a szeretetnek, meglepődésnek lehe-

tetlenné tétele, semmittevés, restelkedés, hanyagság; mind, oh, mind ennek kifolyása. Szóval odáig vagyunk már, hogy hova-tovább tűrhetetlenebb lesz ez állapot. Hisz Zeus, kinek a világot uralnia, igazgatnia kellene, mindent a Sorsra (Fortuna) biz, ez pedig szeszélyből, gunyból egyaránt üldöz jót, mint gonoszt. Pallas Minerva, kinek komolyságát a Gratiák enyhítik sokszor, most e pedanteriától kiállhatatlan lett. A szép Bacchus pedig, mióta Amor elhagyta, a Satyrokkal társalog, sértegetve velök együtt mindenkit mámoros állapotban. Mars tombol és fegyverrel akarja elpusztítani a világot, szüntelen fenyegetőzve haragjában. A Musák pedig mind a kilenczen összhang nélkül, fülsértően énekelnek, de nem, inkább károgó hangokat hallatnak, idegen származásu kantsatkai dalokat adván elő. Ugy látszik, lemondottak arról, hogy bájoló énekükkel gyönyört szerezzenek valakinek. Sőt a kigyónyelvű rossz világ azt is reájok fogja, miszerint emberi koponyákból innának áldomást (minek következtében „nobel spitz“-et kapnak). Elég, hogy a bolondság fokról fokra oly messzire ment már, hogy Aeskulap (orvos-isten) napjában kétszer-háromszor nagy ünnepélyesen látogatja az Olymp lakóit rendre, meg-megtapogtatván ütereiket, s két hét óta szüntelen javasolja, hogy mivel szükségük van egészségre, érvágást kell rajtuk véghezvinnie, és teljesen komoly szakértelménél fogva azt rendeli, hogy Amor és társai okvetlenül visszahozassanak

az Olympra, mert a kedélybetegség nálunk és a föld lakói között is tetőpontját elérte már, és itt mindent próbálni kell, mivel különben nem áll jót semmiről; mert — úgy mond a jó „doktor bácsi” — legyen bármilyen hamis Venusnak fia, de nőink és urainknál az agyrendszerben semmi rosszat, semmi zavart nem idéz elő, ha kissé mamája néha megdorgálja, de sőt kedélyünkre, szellemi tehetőségeinkre jótékonyan hat, szíveinket jobba, nemeesebbé teszi. Szóval — mond Aeskulap — én is, önök is, uraim és hölgyeim, újra élünk, tréfálunk, nevetünk, szelidebb, szebb álmaink lesznek, új erőt, új vért nyerünk stb. stb., és sokkal boldogabbak leszünk, mint így.

Az orvosnak igaza van! — kiált egyhanguan az olympusi faj. — Volt időnk mindent megfontolni még a leghiggadtabbnak is. (Ámbár távollétükkel tündökölték). Elég volt Minerva epéskedéseért annyinak bűnhődni. (Mindenik titokban ohajtá rég Amornak visszatértét.)

Az indítvány gyorsan visszhangra talált az isteneknek Pantheonjában és először is Zeus nyilatkozott ekkép:

— Az államnak érdekében van, hogy mi istenek mindnyájan jó egyetértésben, békében éljünk egymással.

Ezen nyilatkozatra rögtön küldik Merkurt Paphosba (Venus birodalma) békefeltelekkel. Igaz, hogy kissé igen is kimutatják, elárulják magukat a rokonok ezen eljárással; ámde a vágy a békes-

Tisza Kálmán miniszterelnök jul. 23-án tér vissza a fővárosba geszti birtokáról. A bécsi félhivatalos Pol. Corr. a miniszterelnök visszatérése alkalmából megjegyzi, hogy a regále-megváltás ügyében a pénzügyminiszteriumban folyó tárgyalások valószínűleg befejeztetnek. Ugyan e forrás budapesti távirata konstatálja, hogy a belpolitikában teljes csend uralkodik. Az egyes miniszteriumokban serényen dolgoznak az őszi ülésszak elé terjesztendő törvényjavaslaton. Az egyes miniszteriumok költségvetési előirányzatai még nem készültek el és így a pénzügyminiszterium azokat sem össze nem állíthatta, sem felül nem vizsgálhatta. Az állampénztárak olyan nagy készletekkel rendelkeznek, hogy a pénzügyminiszter gyümölcsözés végett a budapesti pénzüzeteknek körülbelől tíz ennég milliő forintot helyezett el.

Az erdélyi posztóipar emelése érdekében megint egy újabb lépést tett a pénzügyminiszter, a menyinyben e napokban körrendeletileg utasította az összes pénzügyigazgatóságokat az erdélyi posztógyárak közvetlen támogatására. E támogatás módzatai egészen újak. A körrendelet ugyanis arra utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a nagyszabeni pénzügyigazgatósággal lépjenek érintkezésbe s annak útján kössék meg a szerződést a nagyszabeni és brassói posztógyárakkal a pénzügy-őri legénység ruházatához szállítandó posztó-mennyiség tárgyában. Egyuttal utasította a nagyszabeni pénzügyigazgatóságot, hogy a rubák elkészítésére árlejtést hirdessen. A pénzügy-őri legénység évi ötven forint ruha-átalányát ez okból szeptemberre beszüntették. A nagy szükségletet tekintve, a miniszter ez intézkedése az erdélyi posztógyárakra nem csekély előnyt involvál.

SZEMLE.

A német hajóraj orosz vizekre ért és III. Sándor már üdvözölte II. Vilmos német császárt. Kronstadtból jelentik e hó 19-éről: Kora reggeltől az összes hajók lőbogódíszen állanak. A császár az „Alexandria” yachton két órákor érkezett a kis révbe. Ugyanekkor feltűnt a láthatáron a német hajóraj, élén a „Hohenzollern” császári yachtal. A legénység a vitorlarudakon állott, az erdők-ből, a hajókról üdvözlő lövések hangzottak. Vilmos barátságosan üdvözölte a legénységet, mely dörgő hurrákkal válaszolt. A német hajóraj viszonzta az üdvözléseket s felvonta az orosz lőbogót. A kis révbe érkezve, felhangzottak az orosz hajóraj üdvözlő lövései és megtörtént a péterhoffi császártalálkozás. Kölcsönös üdvözlés után a két császár az itteni kikötőhídhöz érkezett. Először Vilmos hagyta el a yachtot s a kikötő hidon álló csárnához sietve, kezét csókolta neki. Miután a két uralkodó a két dísz-századot meg-szemlélte, a kastélyba hajtottak. Az első kocsi-ban a német és orosz császárok, a másodikban Henrik

főherceg a trónörökös nagyherceggel. Nagy-számu nép volt jelen s úgy a kikötésnél, mint a további uton, nagy lelkesedéssel üdvözölték a császárokat.

Egy pétervári jul. 19-iki távirat a következőket jelenti a fogadtatás részleteiről: A német császár ma délután 3 órákor érkezik. Pénteken Pétervárott meglátogatja az erődítményeket, ezután Schweinitz gróf német nagykövethoz megy reggelire. Szombaton, a katonai szemle után, a császár Pavlovszkban meglátogatja a görög királyi párt. Vasárnap a péterhoffi kastélyban udvari diner lesz s ugyane napon este a császár elutazik Stockholmba.

A császártalálkozásnak kétségkívül meg lesznek a maga nagyfontosságú politikai következményei és a diplomáciai tárgyalások újra meg fognak indulni Oroszország és az érdekelt hatalmak között, az u. n. „függőben levő kérdések” megoldására.

A mi Oroszország terveit és szándékait illetőleg eddig kiszivárgott, nem valami biztató, ha pedig hiteles a „Daily News” értesülése, úgy épenséggel nincs kilitás arra, hogy megállapodás jöjjön létre. Hogy Oroszország mily feltételek alatt hajlandó beleegyezni a bolgár kérdés békés megoldásába, erre vonatkozólag az angol lapnak a következőket jelenti Konstantinápolyból:

Koburg hercegnek vissza kell lépnie és Szófiába egy orosz és egy török megbízott küldetik; ha Ausztria-Magyarország beleegyezik ez intézkedésbe, úgy egy osztrák-magyar megbízott is lemehet Szófiába, de csak egyszerű tanácsadói joggal.

A miniszteriumnak vissza kell lépnie és az összes pártokból alakítják meg az új kabinetet, mely ellenőrzés mellett működne.

Az új szobrányé választja meg az új fejedelmet. Kelet-Ruméliát Bulgáriától elszakítottak jelentik ki, mert a bolgár fejedelem nem lehet egyszersmind Kelet-Rumélia főkirályzója is.

Ez a terv még az összes hatalmak beleegyezésével sem valósítható meg békés uton és épe terv megvalósítása tenné elkerülhetetlenné a háborút. Mert a bolgárok soha és semmi szín alatt nem egyeznének bele az unió felbontásába és Kelet-Ruméliát fegyverrel kezükben védenék meg. Már pedig erőszakkal és vérontással békés megoldás nem képzelhető.

A császártalálkozás örömjával, az orosz közvélemény s az orosz és német sajtó béke-utópiáival nem áll ugyan összhangzásban, de tény, hogy egy csári ukáz az orosz véderő szaporítását rendeli el. Az ukáz az évenkénti újonczlétszámot 250,000 emberre emeli s a szolgálati időt 15 évről 18 évre hosszabbítja meg. Ebből tényleges szolgálatra 5, a tartalékra 13 év esik. A kiszolgált hadkötelek ezen felül 43 éves koráig honvédek marad. Ezen rendelet következtében az orosz hadsereg 5—600,000 emberrel fog szaporodni. A mindenfelől hangzó béke-ígéreteket s táplált reményeket kissé ugyan lelohasztja eme erőmegfeszítés, mely-lyel Oroszország mindenképen azt akarja elérni, hogy hadseregét a lehető legnagyobb létszámmal emelje; némi vigaszul szolgálhat azonban az, hogy az orosz pénzügyek kedvezőtlen, sőt mondhatni rossz állapota ezen erőlködés gyakorlati kivitelét és alkalmazását nem csekély mértékben fogja megnehezíteni, esetleg lehetetlenné tenni.

A török kormánykörök annak a félelemnek hatása alatt állanak, hogy a török birodalom fennállását veszély fenyegeti. Erre mutat a nyugtalanság, melyet Törökországban a császártalálkozás kelt.

Milán király válópőre a legújabb hírek szerint nem fog oly gyorsan és simán lefolyni, mint azt eddig, félhivatalos jelentések alapján, általában hitték. Még az a kérdés sincs véglegesen eldöntve, vajjon melyik forum mondjon ítéletet, melyik illetékes: a konzisztorium-e, vagy a szent zsinat? A válópőr ügye a végleges eldöntésig még hetekig elhúzódhatik, ha ugyan ez idő alatt nem létesül valamely megegyezés a király és királyné között, mely lehetővé fogja tenni a végleges elválás szükségességének elkerülését. — Nátália királyné jelenleg Párisban van.

Hir szerint a pápa megbízásából Rampolla bibornok-államtitkár körjegyzéket menesztett a nunciaturákhoz, hogy a kormányoknak hassanak oda, hogy a német császár Rómába ne jöjjön az olasz király látogatására, mert ezt a pápával szemben ellenséges indulatu lépésnek tekintenék.

A napijelenetek könyvéből.

(Nőegyletünk szives figyelmébe.)

— július 19.

Az emancipáció megteremtette a nők foglalkozási körét, a tehetséges és munkás nőknek tért

nyitott arra nézve, hogy tehetségeiket érvényesítsék, az élet nehéz gondjaitól megszabaduljanak. E valóban humánus és egészen illő intézkedésnek meg is lett a kívánt eredménye.

Alig találunk olyan ipartelepelt, kereskedelmi gyűpontot, hivatalt, — a legmagasabbakat kivéve — hol a nő képessége és szorgalmához mért álláshoz ne juthatna. Ott látjuk őket a tanítói pályán, posta, táviráda, magán-, egyleti, társulati pénztáraknál, kézmű-, gyáripár és a kereskedelem többféle üzletágainál, s azt tapasztaljuk, hogy mindenütt tapintattal és kellő hivséggel oldja meg kötelességét a figyelmes nő. A mennyire meglát-szik hasznavehetősége, ép oly igaz, hogy egyes helyeken a nő éles belátással fogva pótolhatatlan. Ezen, már régen nyilvánult elismerés az, a mi visszaadta a nőt önmagának, megmentette a kiáltó szükségétől és ama körülményektől, mik a tisztességes és erkölcsös étellel ellenkező állást látszanak foglalni.

Az élet fokozott igényei, a több oldalú követelmények között egyes családok csak úgy képesek magukat fentartani, ha minden tagja a tüzhelynek kellő foglalkozást kereshet magának, ha a terhes kiadások aránybáhozatalát az így keresett szerzemény képes eszközölni. Legtöbb helyen nem is hánnyik a munkakévd, sem pedig a képesség; egyedül a foglalkozási hiányon mulik, hogy magának életmódot nem kereshetett, hogy tehetségét érvényesíteni a kívánt módon nem tudja. Életmódhoz jutni a jelen időkben vajmi nehéz. Az ipar és mezőgazdaság körül a leszállított árak, az alkalmazást keresők nagy száma, a mindig nagyobb tökélyig jutott gépek munkaképessége annyira mellőzik a munkaerők igénybevételét, hogy némely család a legnagyobb igyekezete dacára sem képes a nyomortól megmenteni övéit. Szükséges azért, hogy ama tért, mely társadalmunkban az élethezre előnyösnek ígérkezik, elfoglaljuk. Szükséges, hogy a nagy világverseny közepette összeforjjon velünk ama tudat, hogy a boldogulhatás feltételeinek megszerzése minket is úgy megillet, mint bármelyik művelt népet, hol az emelkedettség rendezett állapotokat teremtett. De meg kell vallanunk, hogy ezen dolgon egyesek nem segíthetnek; a többség, testületek és humán intézetek kell, hogy az ügy elére álljanak. Így pl. a nőegyletek tehetnének meg a kezdeményezést, mert eddig is azok voltak a kiváló jótékony-ságot gyakorlók, a szegények, árvák gyámolítói.

Az a kérdés tehát most, hogy városunkban és vidékén a munkátlan családokon, a foglalkozás nélküli, hasznavehető nőkön miképp lehetne segíteni? A mindennapi jelenetek mutatják, hogy igen sok szorgalmas, értelmes nő van munka nélkül, kik alkalmasok volnának arra, hogy boldogítván magukat, családjuknak jólétet teremtsenek.

Erre nézve legyünk igazságosak. Ha jól számí-tunk, el kell ismernünk azt, miszerint a külföldről sok olyan életszükségletet képező cikk kolpor-táltatik hozzánk, melyet a mi özvegyeink és leányaink megkészhethetnének. Vannak ugyan ez idő szerint is, kik haszonnal foglalják el magukat, de ez nem elég ahhoz, hogy általa minden értelmes, alkalmazható nőt használatba vehessen társadal-munk; nem elég legkivált azért, mert ahhoz nagyobb vállalat kell, olyan vállalat, a minőt csak bizonyos egyletek, társulatok hozhatnak létre.

Most pedig, egészen célunkhoz érve, mondjuk ki határozott szándékunkat. Igen jó, sőt kívánatos lenne, ha az annyi jótékony-ságot gyakorló derék nőegylet venné ez ügyet kezébe, teremtené alapot, megnénné a kezdeményezést, megrendel-ne, eladna, mert csak így lehetséges e legégetőbb társadalmi bajunkon segíteni. E nélkül célhoz nem jutunk, viselni kell a sokakra rótt nehéz terhet, mivel a munkára szorult nőnek sem bátorsága, sem tehetsége nincs ahhoz, hogy produktumait értékesítse.

Ha nőegyletünk, magáévá téve ez ügyet, oda fog hatni, hogy a munka nélküli nők, családok munkát kapjanak, ama szép eredményről fog meggyőződni, melyet nagyobb városaink a jótékony nőegyesületek által már elértek. Ne bizzunk mindent az államra, tegyen a társadalom is; így nem lesznek arra utalva szegény, de hasznavehető nők, hogy egy kis munkáért elhagyják hazájuk

kat, hol őseik éltek s azért vértettek el talán, hogy holttestükön át az utódok boldogok legyenek.

Kézdivásárhelyi nöégyletünk nemes törekvését, melyről napról napra jobban meggyőződünk, általánosítandó, alkalmazza ez irányban is; tegye lehetővé a szegény sorsu családtagok munkával való ellátását, eszközölje a tisztességes kereset könnyebbé tételét. Azt hiszem, minden értelmes gondolkodóval egyetértek, ha kimondom, hogy az ipari és kereskedelmi világ méltánylását s ezereknek halálját fogja kiérdemelni derék nöégyletünk, ha a szegény nők működésének nemesebb irányt ad és a tisztességes megélhetést elősegíteni iparkodik.

Zernyei.

Különfélék.

— **A trónörökös Görgényben.** Az őszszel megtartandó görgényi vadászatokról érdekelt körökben már most kezdenek beszélni. A kinstár tulajdonát képező görgényi uradalomnak legszebb részét képezi az erdőség ama része, melyet Rudolf trónörökös bir haszonbérben. Pausinger József, a görgényi uradalom vezetője és a trónörökös vadász-mesterének jelentése szerint vadállományban sincs hiány, sőt az örök szerint farkasok és vad-disznók gyakorta bukkannak elő a sűrűségből. A vadászat valószínűleg szeptember végén vagy október elején kezdődik meg, a mikor már a medvék az erdélyi magaslatokról a szomszédos kukorica-földekre húzódnak le.

— **Kinevezés.** A magyarországi minorita papirend kormánytanácsa a kézdivásárhelyi róm. kath. gymnasium igazgatójává Főt. Wittman Ágoston főgymnasiumi okleveles tanárt nevezte ki. A gymnasiumi eddigi igazgatója, Szijjártó Izidor, a másárhelyi papi házba helyeztetett át nyugalomba. A minorita kormány láthatólag mindent elkövet arra nézve, hogy a rendház és az intézet emelkedjék; különös elismerést érdemel ama erős és dicsőrendő törekvése, hogy a gymnasiumban és elemi iskolákban elég ténnyek a vallásérkölszi alapra helyezett modern követelményeknek. Ezen intézkedés is ő nagysága, a rendkormányzó dr. ur jóindulata, a nagy közönség iránti figyelme, a méltányos ohajtások teljesítéséről tesz bizonytságot; azért, midőn teljes elismeréssel adóznak az érdemes rendkormányzó dr. ur iránt, ohajtuk, hogy az általa rendelt új gymn. igazgató az intézetnek apostola, erős harczosa legyen; ugy hatás-körében, mint társadalmunkban mutassa meg azt, mit a jószándéku, tehetséges és állására praedestínált embertől elvárni lehet.

— **Halálozás.** Ifju nő halálát jelentik Peselnek-ről. Karatnai Ilyés Mária peselnekli Solim Sándorné folyó hó 20-án d. e. élete 20., boldog házasságának 4-ik évében elhalt. Temetése folyó hó 22-kén d. u. 3 órakor lesz. Béke poraira!

— **Kézdivásárhelyi Molnár Bálint** nagycezenki csendőr-örsvetető betegség folytán 1 évi időtartamra ideiglenesen nyugdíjaztatott.

— **A marosludas — beszercei vaspályát** — miután elkészült — a legközelebbi napokban szándékolják megnyitni és a forgalomnak átadni. A közmunka-és közlekedésügyi miniszter rendeletileg kötelezte a marosludas — beszercei vasutársaságot, hogy némely építkezéseknek és e vonalon eszközölt módosításoknak törvényszerű előzetes engedélye nélküli végrehajtása által elkövetett törvény-és szabályellenes eljárásért az erdélyrészi közművelődési egylet javára 1000 frtot fizessen le. A társaság ez összeget a nevezett egyletnek már tényleg be is fizette.

— **A levelek és táviratok ingyenes kézbesítése.** A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter a következő szabályrendeletet bocsátotta ki a levélpostai küldemények és táviratok ingyenes kézbesítése tárgyában: Folyó évi augusztus 1-től kezdve az összes, ugy kinstári, mint nem kinstári posta- és távirdahivatalok székhelyeiken nemcsak a táviratokat, hanem a levélpostai küldeményeket, t. i. a leveleket, levelező-lapokat, kereszt-kötési küldeményeket (nyomtatványokat), áru-mintákat és hírlapokat is kézbesítési díjak szedése nélkül fogják kézbesíteni. Az express (sürgöny) és küldönczdiak, a fiókletékek, a postai megbízások beszedési díjai és a kocsipostai küldemények értesítési és kézbesítési díjai azonban érintetlenül maradván, ezek ezental is szedhetők.

— **A gyalogság felszerelését** az új Mannlicherpuska tudvalevőleg egészen átalakítja. Most már láthatni bakákat a Mannlicher-puskához való kis kurtá pangantával, a mely alig hosszabb egy vadász-késnél. De ki van már dolgozva a teljes felszerelés is az új puskához mérten. Az új puskák,

melyeket már jórészt szétosztottak, kívánták meg a töltéspuskák megváltoztatását. A gyalogos katoná ezental három töltéstáskát hord, kettőt elől, egymás mellett, egyet hátul a borju alatt, melyet ezental kisebbre szabnak a főzőedényekkel együtt. Az áso tokja a középben ki lesz vájva s csak az áso széleit fogja szegélyezni és védeni. A borju új felcsatolási módja szintén igen praktikus. Eddig a legénységet igen bántotta a hónali alatt elhúzódó két szij és nagyban akadályára volt a szabad mozgásnak; most a borjut egycsenes lefutó szijakkal ugy elől mint hátul az övszíjhoz fogják csatolni. A mostani zubbonyoktól szővött pamut-zubbonyokkal fogják fölcserélni. Alapos újításon megy keresztül a láb ruházata. A próbaképen hordott cipők jóknak bizonyultak s ezért a cizmát egészen félretekik; minden ember kap egy pár bőrcipőt, egy pár ilyen új rendszerű vászoncipőt és egy pár kamáslit, mely szintén egészen új felszerelés a hadseregnek. A köpenyegyet sem fogják többé pantallérban hordani s a gyalogos katoná szabadabban vehet lélekzetet, mert köpenyegét a borjija köré csavarva fogja hordani. Az új gyalogos felszerelést fokozatosan minden ezredbe beviszik s a hadsereg külső képét az az új rend lényegesen meg fogja változtatni.

— **Az Eiffel-torony** lesz a legérdekesebb látnivaló a párisi világiállításán. Az építmény 300 méternyi magas lesz. Oly magasság, melyhez fogható ez idő szerint nincs. A torony iszonyu magassága a mérnökökben a villámcsapás nagy veszélyének tudatát ébreszté. A torony e veszély elhárítására leleményes villámhárító készülékekkel lesz ellátva. Egy más veszély abban állt, hogy a jelenleg 150 méternyi magasban dolgozó munkások és iparosok szédülés folytán szerencsétlenül járhatnak. A torony építése a munkások részére egy felvonó-gépet készíttetett, mely őket a munka előrehaladásának mértékéhez képest fogja fölébb emelni. Azonkívül most már oly intézkedés tétel, hogy a munkások nem hagyják el esténként a tornyot, mint eddig, hanem odafenn érkeznek és alsznak. Az állványok, melyeken a munkások állanak és ülnék, akként vannak elhelyezve, hogy a munkások nem láthatják azt, a mi alattuk létezik. Ezen óvintézkedések által a leszédülés lehetőségének eleje van véve. A torony építési költségei hat millió frankra tehetők.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli felső népiskola szorgalmas és jó magaviseletű tanulóinak megjutalmazására a már kimutatottakon kívül befolytak még a következő adományok: Szűcs József polgár-mester úrtól 1 frt, Török Bálint úrtól 1 frt, Kovács János úrtól 1 frt, K. Csizsár József úrtól 2 frt, Turóczy László úrtól 40 kr. Összesen 5 frt 40 kr, mely összegben jutalmi könyvek vásároltván, azok a tan. testület által érdemeseknek talált tanulók között a záró ünnepély alkalmával kiosztattak. Kedves kötelességet teljesítünk, midőn a nemes szívű adakozó uraknak iskolánk nevében e helyen is hálás köszönetet nyilvánítnak meleg érdeklődést tanúsító adományaikért. Kézdi-Vásárhelyt, 1888. júl. 19-én. A felső népisk. gondnoksága.

— **Egy új gyógyhely Alsó-Ausztriában.** A gyógy-és fürdő-idény kezdete arra indit bennünket, hogy a közönség figyelmét a Hainfeld mellett ujonan keletkezett „Salzerbad-Kleinzel” nevű gyógyhelyre felhívjuk. Tulajdonképen „kis Carlsbadnak” kellene nevezni e gyógyhelyet, tekintettel az ott található gyógyforrásokra, melyeknek hatása egyenlő a karlsbadi, marienbadi és franzensbadiakéval, sőt azokat speciális kóralakok tekintetében még felül is mulja. Ezenkívül még az az előnye is van e fürdőnek, hogy nagyon közel fekszik Bécshez, árai minden tekintetben rendkívül mérsékeltek, ugy, hogy az ott való tartózkodás fölülte olcsó. Salzerbad-Kleinzell mindennel bir, a mivel egy modern gyógyhelynek birnia kell. Ózondus, enyhe levegővel, kitűnő és kényelmes lakásokkal az ottani gyönyörű nyaralókban, finom étteremmel, mely az azelőtt Bécsben elsőrangú szakács hírében állott May Ede szeb királyi szakács vezetése alatt áll, továbbá közel fekvő fenyyessel, gyönyörű árnyas ligetekkel és sétautakkal, kiránduló-helyekkel, uszodával, egész +20°R. ásványvízfürdővel, melegvíz és kádfürdőkkel. Szóval mindenről gondoskodva van, a mit a fürdő egészséges és beteg látogatója csak kívánhat, mely utóbbiak még a folyton jelenlevő fürdőorvos tanácsát is igénybe vehetik. Nem szenved kétséget, hogy Salzerbad-Kleinzell rövid idő alatt a legkeresettebb gyógyhelyek egyike lesz. A közelebbi felvilágosítást ohajtuk azt szívesen megkapják, ha a fürdőkezelőséghez (Währing, Bécs mellett Zimmermangasse 10.) fordulnak, hol a fürdővel behatóbban foglalkozó prospektusokat is kaphatnak.

Közgazdaság.

A gabonaforgalom érdekében.

A gabonaforgalom érdekében teendő intézkedések tárgyában Baross Gábor közlekedési minisz-

ter értekezletet hívott egybe, mely hétfőn tartott meg a m. kir. államvasutaknál.

Legnagyobb figyelemmel a raktárak ügye tárgyalatott, a mely az ország gabonakereskedelmének jelenleg legégetőbb kérdése.

A tárgyalás lefolyását a következőkben összegezhetjük:

A várható termés mennyiségét illetőleg még nem állanak teljesen megbízható, pozitív adatok rendelkezésre. Franciaországnak jóval nagyobb a beviteli szükséglete, mint tavaly. Amerikában gyöngébb lesz a termés, mint tavaly; számolnunk kell azonban ama körülménnyel, hogy Romániában és Oroszországban kitűnő termés mutatkozik. Nevezetesen a román buza az, melylyel a nyugati piacokon versenyeznünk kell, mert mióta Románia előtt a határ elzáratott, a romániai gabonakereskedelem Franciaországgal szoros viszonyba lépett és itt a legvehemensebb küzdelemre kell elkészülnünk; tért Franciaországban csak ugy foglalhatunk, ha áraink megfelelőek lesznek.

A forgalom iránya tekintetében Fiumének a folyó évben előreláthatólag nagyobb jelentősége lesz, mint előbb barmikor.

A kivitel lehetővé tétele tekintetében szükség lesz tarifális intézkedésekre a Franciaországgal való forgalomban, különösen a közvetlen vasuti irányban. A tengeren át való szállítással egyenlő kedvezményeket kell adni a déli Franciaországba irányuló küldeményeknek az északi Franciaországba menő szállítmányokkal és e kedvezményeknek jelenleg fennálló időkorlátozását, hogy t. i. az novembertől márcziusig nem érvényes, meg kell szüntetni.

A vasuti forgalom lebonyolítása tekintetében az értekezlet kívánatosnak jelezte, hogy ugy, mint tavaly, első sorban a Fiuméba irányuló küldemények vétessenek tekintetbe, azután a külföldiek és végül a belföldiek.

Az értekezlet e kérdések megbeszélése után áttért a raktárak ügyének tárgyalására. Előnk előadja, hogy a fővárosi összes raktáraknak tengerivel való lefoglalása abnormis viszonyokat idézett elő, melyek veszélyeztetethetik a főváros kereskedelmét. E viszonyok fölkeltek a miniszter figyelmét, ki az utóbbi napokban elrendelte, hogy az államvasut a maga körében tegyen meg minden lehető intézkedést e baj elhárítására.

Az értekezlet tagjai most felsorolták a raktárak túltömöttsége által előidézett bajokat s azok következményeit. Legalább 800,000 métermázsza gabona elhelyezésére kell ideiglenes raktárakat létesíteni, különben a kereskedelem a fővárosban nem funkcionálhat. Hosszas vita után végül abban történt megállapodás, hogy a kereskedők ezen ügyben a legrövidebb idő alatt részletes emlékiratot fognak a fővároszhoz intézni.

Baross Gábor közlekedési miniszter — mint a „P. C.” értesül — utasította tárczájának hivatott közegeit, hogy a Budapestre szállítandó gabonakészletek olcsó és kielégítő mérvű beraktározásának biztosítása ügyében az e tekintetben tartott szaktanácskozmányból a leggyorsabban vonják le a gyakorlati következményeket és haladéktalanul terjesszenek eléje megfelelő konkrét javaslatokat. A hivatott közegek a tetterős miniszteről származó impulzusnak ép oly buzgón mint értelemteljesen eleget tesznek; a megfelelő javaslatok, melyek nem csupán a főváros határára szorítkoznak, már kidolgozás alatt vannak. Fennakadás miatt nem lesz ok a panaszra.

178-ik közlemény

a háromszékmegegyi „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára Haraly község lakosai által tett szíves adakozásokról.

Bajcsi Ferencz 1 liter rozsa, Fejér István 1 liter borsó, Bajcsi János 1 liter fuszulyka, Aros Ferencz 1 liter rozsa, Bajcsi Pál 1 liter árpa, Finta Antal 4 kr, Finta Mihályné 1 liter rozsa, Aros Istvánné 1 kr, Miklós András 1 lit. rozsa, Todi Ferencz 1 kis kártya, Szőke Gábor 1/2 liter rozsa, Fejér Albert 3 kr, Tarcsi Lajos 1 liter rozsa, Fábán Ferencz 3 kr, Szőke István 1 dró tojás, Szigyártó Lajos 1 lit. rozsa, Fejér István 2 kr és 1 liter fuszulyka, Szigyártó Ferencz 1 liter rozsa, Bajcsi György 1 liter rozsa, László András 1 kis kártya, Bajcsi Joákim 1 liter rozsa, Szőke András 3 kr, Fejér József fél liter árpa, Fejér Áron 2 kr, Barti János 1 liter rozsa, Szigyártó Domokos fél liter rozsa, id. Fábán Ferencz 1 liter árpa, Bajcsi Lajos 1 liter rozsa, Turóczy János 2 kr, Imre Ferencz 4 kr, Nagy Samu 1 liter árpa, Fábán János 2 kr, Szabó Lajos 4 kr, Kondra Mihály 1 liter rozsa, Szőke Lajos 1 liter rozsa, Szigyártó András 1 l. rozsa, Finta János 1 liter rozsa, Szakács Mihály 1 sajtár, Fejér András 1 kr, Pál József 1 liter rozsa, Finta Mihály 1 liter rozsa, Szőke Mihály 1/2 liter rozsa, Finta Gáspár 2 kr, Szőke János 1 liter rozsa, Kardi Ferencz 1 liter rozsa, Bartis András 1 liter rozsa, Finta Józsefné 3 liter borsó, Fejér Mihályné 8 kupa fuszulyka.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

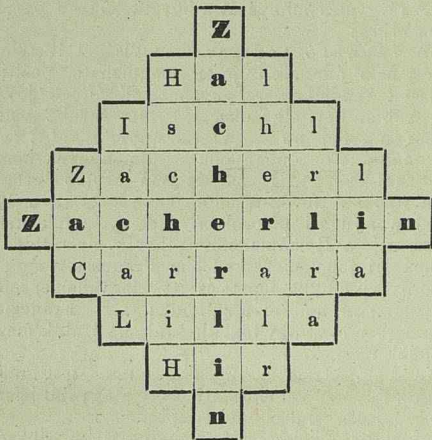
Kézdi-Vásárhelyt, 1888. jan. 6.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

KOCZKA-REJTVÉNY.

(Megfejtése a lapunk 57-ik számában közölt kocka-rejtvénynek.)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Sz. 816. tdkv.
1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kovács Zsuzsánna kovásznai lakos végrehajtónak Csutak Sándor és neje Benke Terézia kovásznai lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 91 frt tőkekövetelés s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék — kovásznai kir. járásbíróság — területén lévő Kovászna községében fekvő, a kovásznai 1254. számú tjkvben 4744. hr. sz. ingatlanra 3 frt; a kovásznai 471. sz. tjkvben 961., 962. hr. sz. ingatl. 412 frt, 4141₂, 4142. hr. sz. ingatlanra 13 frt, 7917₂. hr. sz. ingatlanra 47 forint, 5256. hr. sz. ingatlanra

13 frt, 7684. hr. sz. ingatlanra 32 frt, így összesen 520 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi augusztus hó 16. napján d. e. 9 órakor ezen kir. járásbíróság telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság, Kovásznán, 1888. évi április hó 11-ik napján.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Sz. 963. con. 659. tdkv.
1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a volt székely huszár lóbeszerzési alap végrehajtónak Teleky Zsigmondné Pál Mária mak-sai lakos végrehajtást szenvedő elleni 157 frt 50 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kovásznai kir. járásbíróság területén lévő Léczfalva községben fekvő, a léczfalvi 130. számú tjkvben 1027. hr. sz. ingatlanra 132 frt, 1063. hr. sz. ing. 10 frt, 1065. hr. sz. ing. 10 frt, 1067. hr. sz. ing. 17 frt, 1070. hr. sz. ing. 38 frt, 1072., 1074. hr. sz. ing. 10 forint, 1079. hr. sz. ing. 11 frt, 1398. hr. sz. ing. 101 frt, 1503. hr. sz., 1523., 1536., 1538., 1539. hr. sz. ing., 2207. hr. sz. ing. 41 frt, 2448. hr. sz. ing. 10 frt,

2701. hr. sz. ing. 74 frt, 2881. hr. sz. ing. 167 frt, 2891. hr. sz. ing. 43 frt, 2893. hr. sz. ing. 45 frt, 2924. hr. sz. ing., 2925. hr. sz. ing. 76 frt, 3743. hr. sz. ing. 24 frt, 4103. hr. sz. ing. 20 frt, 4780. hr. sz. ing. 38 frt; összesen tehát 867 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. augusztus 16-án délelőtt 9 órakor Léczfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozik általában s így végrehajtható lóbeszerzési alap és a kisbirt. orsz. földhitelintézete 1-ső jelzálogos hitelező kérése folytán tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Kovásznán, 1888. évi ápril hó 23-ik napján.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Közhírré tesszük, hogy az összes borszéki savanyuvizek

főraktárát

Kézdi-Vásárhely és vidékére nézve elvállaltuk. Egy üveg borszéki víz ára 7 kr. Nagyban vétnél kedvezmény.

DÁVID GYULA és TÁRSA.

Egy 4-6 gymnasiális osztályt végzett tanuló gyakornokul felvétetik Janesó Géza gyógyszerészhez Kézdi-Vásárhelytt. 5-6

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1888. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1888. június hó 1-től.

Állo m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat	Állo m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze-ben felé)	(érk. ind.)	12.12	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.10	7.10		10.59	11.16	12.09
Botfalva	"	4.38	7.31	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.07	1.27
Földvár	"	4.56	7.47	Nagy-Enyed	(érk. ind.)	1.51	1.47
Mogyorós	"	5.18	8.02	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	"	2.18	2.08
Apáca	"	5.37	8.14		(érk. ind.)	3.04	2.43
Kőpecz	"	5.58	8.30	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.14	2.53
Ágostonfalva	"	6.07	8.36		(érk. ind.)	3.51	3.24
Alsó-Rákos	"	6.26	8.52	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	4.01	3.26
Homoród	"	6.55	9.12		(érk. ind.)	5.56	5.00
Kacsa	"	7.16	9.25	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	6.37	6.37
Bene	"	7.39	9.45		(érk. ind.)	6.37	5.32
Erked	"	8.03	10.00	Budapest	(érk. ind.)	11.19	11.19
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.36	10.24		(érk. ind.)	11.04	8.42
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	9.03	10.39		(érk. ind.)	11.19	8.47
Medgyes	(érk. ind.)	9.13	10.46		(érk. ind.)	10.00	6.33
		10.37	11.47				1.55

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 5.38
Székely-Keresztur	7.40	Bögöz	6.22
Nagy-Galambfalva	8.35	Nagy-Galambfalva	7.03
Bögöz	9.02	Székely-Keresztur	7.45
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.45	Héjasfalva	érkezik este 8.46

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.